

Till kontaktperson:
Samhällsbyggnadsavdelningen
Länsstyrelsen Skåne
Gunvor Landqvist
010-224 14 50
gunvor.landqvist@lansstyrelsen.se

Synpunkter på samverkansprojektet och verksamheten SHK

Vi väljer att skicka denna skrivelse trots att vi sagt upp avtalet med start från sommaren 2017. Vi har nu varit en samverkanspart sedan 2014 och har sedan hösten 2016, när vi haft SHK i egna lokaler, fått större insyn i verksamheten.

Det ligger i allas intresse att nyanlända integreras snabbt i samhälls- och arbetsliv där samhällsorienteringens struktur och innehåll spelar en viktig roll och har en stor inverkan på integrationen i Skåne.

SHK genomförs under ett begränsat antal timmar och syftet är att den nyanlände ska få ut så mycket som möjligt på dessa timmar för att underlätta sin etablering i samhälls- och arbetsliv. Vi har synpunkter på såväl struktur som innehåll där vi vill bidra med våra förbättringsförslag.

Synpunkter kring strukturen

Modellen underlättar för de skånska kommunerna där samhälls- och hälsokommunikatörer på ett flexibelt sätt förmedlar informationen till deltagarna, utöver detta är det angeläget att kommunernas förbättringsförslag ges gehör. Även Advenis - verktyget som reducerar det administrativa arbetet till ett minimum och frigör tid för handläggare och koordinatörer, har stora fördelar och det har vi som ambition att fortsätta med. Kommunens samarbete med samordnaren har också fungerat väl.

Vad gäller strukturen ser vi övervägande brister avseende transparens, insyn och påverkansmöjligheter i det som berör innehållet. Det bör betonas att kommunerna ingår som samverkanspart, men vi upplever en otydlighet kring hur vi kan vara med och påverka innehållet. Vi ställer oss kritiskt till detta och kan inte tycka att det är rimligt att ingå i ett samverkansprojekt där vi till synes "betalar för grisen i säcken".

Synpunkter kring innehållet

Det övergripande målet med samhällsorienteringen är att deltagarna ska inhämta och utveckla kunskap om de mänskliga rättigheterna och de grundläggande svenska demokratiska värderingarna. Här ingår naturligtvis också den enskildes skyldigheter, hur samhället är organiserat samt om praktiskt vardagsliv. I detta ingår kunskap om såväl offentliga institutioner som det civila samhället.

En förutsättning för att nyanlända ska förstå vad som förväntas och krävs för att lyckas med studier, för att knyta kontakter, för att ta ansvar för sin hälsa och för ett aktivt

samhälls- och arbetslivsdeltagande fordras en jämvikt i innehållet. Denna jämvikt ser inte arbetsmarknadsförvaltningen i nuläget.

Skevt fokus

Det finns ett alltför stort ohälsa- och sjukdomsfokus och vi efterfrågar istället ett större fokus på folkhälsa, friskvård och egenvård. Mer fokus borde också ligga på samhällsorientering, arbetsmarknad samt etablering. Materialet utgår på det hela taget utifrån ett rättighetsperspektiv när det är minst lika viktigt att den enskilde får reda på sina skyldigheter. Konsekvenserna kan annars bli att det i slutändan slår tillbaka mot kommunerna och där kostnader, insatser och administration tippas över vid ett senare skede.

Den nuvarande SHK är alltför detaljerad kring hälsa, i synnerhet riktad på ohälsa. Utgår man från boken "Om Sverige", som kommunikatörerna även delar ut till deltagarna är enbart ca 10 procent avsett för temat "Att vårda sin hälsa", men där man under den pedagogiska verksamheten i SHK lägger betydligt mer fokus. SHK-materialet kan förnärliga deltagarna och där de nästan ses som ociviliserade som varken vet varför man har tänder eller hur det kvinnliga eller manliga könsorganet ser ut.

Vi anser också att jämställdhetsperspektivet är för litet, i synnerhet när det kommer till hälsa, t.ex. vad gäller att män har drift och kvinnor har lust. Inte heller ser vi det som väsentlig samhällsinformation vad gäller hur många som hade olika könssjukdomar år 2012. Under det begränsade antalet timmar SHK borde mer fokus ligga på hur den enskilde istället kan förebygga ohälsa, genom t.ex. bra kost, regelbunden träning, föreningsliv, socialt överbyggande kapital och arbete. Systemet behöver agera annorlunda för att möta den nya kompetensen som kommer till Sverige.

Ansvar och påverkan

Vi ser en stor risk i det aktuella SHK-materialet som nyanlända i Skåne tar del av - ett så kallat samverkansprojekt för samhällsorientering som skulle kunna fungera och bidra till snabbare integration och etablering - om kommunerna bara kunde få vara med och påverka på ett adekvat sätt.

Samtliga nyanlända bör initialt förutsättas kunna och vilja bidra till sin egen och samhällets utveckling. De har en livserfarenhet och en styrka med sig när de kommer och som bör bemötas med respekt. De behöver mötas av en struktur som stödjer deras ansvarstagande, guidar dem rätt i Sverige och säkerställer att de får tillgång till nätverk som leder till etablering. Samhällsorienteringen spelar en viktig roll i detta och har en stor inverkan på nyanländas integration. Kommunerna har ansvaret för att erbjuda samhällsorientering och bör därför också vara med och påverka och utveckla innehållet.

Trelleborg 2017-01-16

Cecilia Lejon
Förvaltningschef
Arbetsmarknadsförvaltningen

Kontakt vid ev. frågor eller för mer information:
viktor.hansson@trelleborg.se